

KIJK OP KUNST

Interieur

Waarom alleen naar kunst kijken, als je er ook tussen kunt leven? Een bouwheer in Knokke liet zo'n toevluchtsoord ontwerpen. Het resultaat is een paviljoen met belevingstuin waar kunst het hoogste woord voert.

TEKST
KLAAR WAUTERS
FOTO'S
TIJS VERVECKEN

'Ik wou niet het zoveelste crème au beurre-interieur. Op kunstbeurzen worden ruimtes vaak donker gemaakt, dat inspireerde me'

p63—Architect Demyttenaere werkte een atypisch ontwerp uit met twee uit mekaar getrokken rieten daken en overstekende luifels. Tussen de daken staat Jan Fabres 'Man die de wolken meet'. Het beeld vooraan is 'One word leads to another' van Henk Visch.

p64—De werken van Karel Appel en Gustaaf De Smet zijn mooi omkaderd in de eikenhouten wandkast. Op de voorgrond de Rainbow Table van Stijn D'Hondt en de Basket Lounge chair van Gubi.

p65—De bar fungeert als een soort golvend gordijn in natuursteen, een techniek in samenwerking met Potier Stone die ook op een muur werd toegepast. Het massief eiken tablet loopt door over het stalen trapvolume en omsluit zo het geheel, de binnenzijde van de bar is in inox.

‘De mix van donkerbruin en donkerblauw zorgt samen met het veelvoud aan textuur voor mystiek, zelfs een tikje dramatiek’

Interieur

ID
Dominique
Eeman

Tuin- en landschapsarchitect met meer dan 30 jaar ervaring in binnen- en buitenland. In zijn ontwerpen speelt hij met de kracht van soberheid en streeft hij naar een symbiose tussen woning en tuin.

eeman.net

Hans Christian
Demyttenaere

Richtte eind jaren tachtig Myth Architects in Knokke-Heist op. Werkt in binnen- en buitenland. Focust met zijn bureau op nieuwbouw, renovatie en restauratie van exclusieve residentiële en commerciële projecten.

myth.be

Arjaan
De Feyter

Startte in 1999 met zijn eigen ontwerpstudio, waarbij hij focust op totaalconcepten. Daarnaast is hij praktijkdocent interieurontwerpen aan de Universiteit Antwerpen.

arjaan-defeyter.be

p66—De tafel in aluminiumschuim is een ontwerp van Stijn D'Hondt, de stoelen zijn van Cassina. Links vooraan zorgen de glazen stolpen van Arne Quinze voor kleurcontrast, rechts een werk van Bram Bogart.

p68—Tuinarchitect Eeman plaatste een tiental sculpturen in een boeiende scenografie. Achter de Costela-fauteuils van Tacchini zie je 'Open armen', een werk van Henk Visch.

p69— Met de mix van donkerbruine tinten zorgt interieurarchitect De Feyter voor mystiek, waardoor de kunst nog beter tot uiting komt. Hier is dat 'Have yourself portrayed as a David horseman' van Roger Raveel.

Het wandelpad met basaltkasseien slingert tussen de sculpturen. De beplanting werd discreet gehouden zodat de kunst en het paviljoen alle aandacht krijgen.

Een krachtige en tegelijk ingetogen architectuur, een sfeervol, maar zeker geen alledaags interieur plus een belevingstuin, dat was kort samengevat de briefing van de bouwheer. Maar de klemtoon lag op deze zin: de kunstwerken vormen de hoofdzaak. Niet bepaald een alledaagse opdracht voor architect Hans Christian Demyttenaere, interieurarchitect Arjaan De Feyter en tuinarchitect Dominique Eeman, en net daardoor een project waar het trio eensgezind met enthousiasme op terugblijkt. Eeman: 'De bouwheer is opgegroeid met kunst. Voor hem maken bijzondere werken deel uit van het dagelijkse decor. Het was dus een evidentie dat onze ontwerpen figuurlijk niet te veel ruimte innamen, opdat de kunst het podium kreeg.'

Van vader op zoon

Een paar jaar geleden kreeg de Knokse bouwheer (die anoniem wenst te blijven) de kans het stuk grond grenzend aan zijn woning te kopen. Het is een plek die architect Hans Christian Demyttenaere wel erg goed blijkt te kennen: 'Eind jaren zestig bouwde mijn vader hier onze gezinswoning. Hij was een constructivistisch kunstenaar, de woning was een soort gesamt-kunstwerk. Heel speciaal, met zeven verdiepingen en open van boven tot onder. Niet erg functioneel, nul privacy, tegelijk was het een bijzonder huis om in op te groeien. Mijn ouders zijn er al die jaren in blijven wonen. Hoewel het zijn levenswerk was, begreep mijn vader dat er geen toekomst in zat. Toen hij op zijn drieënnegentigste stierf, hebben we de woning met zijn zegen laten afbreken en de grond verkocht. Dat de koper zo kunstminnend is, is een mooie troost.'

De nieuwe invulling legt de link met het verleden van de bouwheer. Zijn vader was een verwoed kunstverzamelaar. Tal van kunstenaars kwamen er thuis over de vloer, bovendien had de man een groot kunstpaviljoen in de tuin. Het ontwerp moest in de lijn daarvan liggen: een

boeiende plek om mensen te ontvangen, om te werken en om simpelweg te genieten van lange avonden aan tafel, rond de bar, voor de haard, omringd door prachtige werken. Het eerste ontwerp van architect Demyttenaere werd, op wat punten en komma's na, meteen goedgekeurd. 'Tot mijn verwondering en grote vreugde, want het is een atypisch ontwerp. Ik speelde al minstens tien jaar met het idee om ooit een rieten dak te combineren met overstekende luifels. Dat is niet alleen beeldbepalend, het is ook een prijzige constructie. Bovendien is de volledige gevel met natuursteen bekleed.' Ook de vorm van het pand is allesbehalve evident: links voorzag Demyttenaere een volume met dak, rechts eenzelfde volume dat er dwars op staat. Deze twee werden bewust uit elkaar getrokken, wat voor een mooi lijnenspel zorgt, maar waar dus ook minder ruimte tegenover staat.

Arjaan De Feyter goot de architectuur in een totaalconcept. Aangezien de functies niet duidelijk waren afgelijnd, koos de interieurarchitect ervoor om met ronde vormen te werken, waarbij de bar een centrale plek inneemt. Ook de muren, een samenwerking met Potier Stone, fungeren als een soort golvend gordijn in natuursteen. En dan is er nog de indrukwekkende blauwe stalen trap die als een soort sculptuur naar boven krult. De Feyter: 'De bouwheer verkoos een ruimte met een intieme sfeer boven een museale context. Het paviljoen is een soort toevluchtsoord na een lange dag en heeft dus eerder een avondfunctie. Door de ronde vormen kun je de ruimtes op een zachte manier afscheiden. De verschillende zones lopen weliswaar naadloos in elkaar over, maar dragen toch een diepe geborgenheid met zich mee.'

Om dat gevoel te versterken verfde De Feyter het hele interieur donker: 'Ik wou niet het zoveelste crème au beurre-interieur. Bezoek je kunstbeurzen, dan zie je dat ruimtes vaak donker worden gemaakt om de kunstwerken beter tot uiting te laten komen. Dat inspireerde me. Bovendien zorgt de mix van donkerbruin en

donkerblauw samen met het veelvoud aan textuur voor mystiek, zelfs een tikje dramatiek.'

Vermaakarchitectuur

Kun je deze woning bestempelen als een soort luxueuze mancave? De Feyter: 'Goh, ik heb het moeilijk met die term. Het wordt pas interessant wanneer je met verschillende genders leeft, en zo wordt de ruimte hier ook benut.' Demyttenaere: 'Folly is een beter woord. Volgens Wikipedia: "een niet-conventioneel bouwwerk dat uitsluitend een decoratief of kunstzinnig doel dient. Soms wordt de term vermaakarchitectuur gehanteerd". Daar sluit ik mij helemaal bij aan.' Het vermaak zit in een indrukwekkende lijst van kunstenaars. Karel Appel, Arne Quinze, Bram Bogaert, Roger Raveel en Constant Permeke, om er enkele te noemen. De eigenaars zochten naar een andere, meer hedendaagse manier om met kunst om te gaan: er niet gewoon naar kijken, maar ertussen vertoeven. Binnen, maar zeker ook buiten. Tuinarchitect Dominique Eeman kreeg een lijst met een tiental hedendaagse sculpturen van onder andere Rik Poot, Jean-Michel Folon en Henk Visch, die hij in een boeiende scenografie moest plaatsen. Ondanks de grote namen en dito afmetingen, wou de bouwheer het zeker niet opzichtig. Het reliëf van de tuin was in dat opzicht dankbaar. Eeman: 'Die verschillende hoogtes zijn bepalend geweest. Ze laten je mondjesmaat ontdekken wat er allemaal te zien is.'

De woning is volledig opgetrokken in zandkleurige natuursteen, ook de terrassen en de binnenvloeren lopen door in dat materiaal, en dus zocht Eeman naar een contrast: 'Ik vond het belangrijk om de architectuur voldoende bloot te leggen. Daarom ging ik voor de wandelpaden aan de slag met basaltkasseien. Het zwart breekt met de natuursteen, de stenen liet ik eerder los door de tuin en langs de beelden slingeren. Ook de beplanting heb ik sober gehouden met voornamelijk grassen, gemengde hagen en hier en daar wat bloei. Het is het discrete, groene kleedje rond de werken en het paviljoen, beter kan ik het niet verwoorden.'

Het werk van het trio zit vervlochten en dat totaalplaatje werkt. De tuin versterkt de architectuur, binnen valt je blik vanuit elk raam op een kunstwerk. Nooit opzichtig, eerder ietwat verscholen of asymmetrisch, toch word je als vanzelf opgeslokt door het verhaal van de tuin. Het is een bijzondere wisselwerking en dat kan alleen als alle ontwerpen een verlengstuk zijn van elkaar. Bovendien wordt hier de dunne lijn tussen kunst en architectuur bewandeld. De Feyter: 'Vaak ligt de klemtoon op functioneel en esthetisch, hier is de lijn flou. Doordat de eigenaars zo vertrouwd zijn met de kunstwereld, begrijpen ze de waarde van een totaalconcept. Dat geeft het meest pure resultaat. Het vraagt zonder meer lef om dat vertrouwen te geven.'